СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Ч. 182. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ВЕРЕСНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 24, 1986 No. 182. VOL. XCIII.

Пам'ятайте про Україну!

...жерзі починає акцію для Енциклопедії України

Нюарк, Н. Дж. (В.Б.). — В четвер, 11-го вересня ц.р. тут в домівці Пласту відбулись сходини приятелів та добродіїв Енциклопедії України (ЕУ).

Метою сходин було розглянути потребу та спосіб дальшої підтримки ЕУ, щоб причинитись до її завершення в українській і англійській мовах та перевидання її теж у інших світових мовах. Сходини скликано за ініціятивою Фундації Приятелів Енциклопедії України, що її заступали Володимир Баранецький, голова та Слава Олесницька, секретар.

В живій дискусії, яка вив'язалася на цю тему, присутні однозгідно вказували на необхідність підтримки енциклопедії як единого всеохоплюючого джерельного довідника, завданням якого є ширити об'єктивні інформації про наш народ та його історію, культуру та спадщину серед не-українців. Тож необхідно забезпечити можливість дальшої праці над цими виданнями в науковому осередку Европейського НТШ в Сарселі, що наче наукова кузня, вільна від від'ємних чужинецьких впливів, продовжує здійснення великих задумів проф. Володимира Кубійовича.

На сходинах оформився комітет дії на терені північного Ню Джерзі. До комітету ввійшли : Маріян Коць, голова, Василь Мочула, секретар, Ігор Гапій, фінансовий референт, та Оля Тритяк, Михайло Цяпка та Стефан Кравченюк, члени. Присутні також рішили залишити Управі право кооп - тувати інших членів.

Комітет рішив зорганізувати в неділю, 26-го жовтня ц.р., обід-бенефіс в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж., що проходитиме під гаслом „Акція Сарсель 1986". Як у випадку плянованих подібних імпрез в інших містах Америки і Канади, прибуток буде вжитий для доповнення постійного Фонду ЕУ. На цю імпрезу прибуде з Европи д-р Атанас Фіголь, один із найближчих співробітників проф. Кубійовича, який створив фінансову базу для вже виданих творів, а останньо зорганізував світову фінансову сітку для дальшої підтримки енциклопедії.

Вийшла друком пропам'ятна книга про голод

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — „Голод в совєтській Україні у 1932-1933 роках" — це заголовок чергового видання в Гарвардській серії публікацій про Великий голод. Цей солідно приготовлений пропам'ятний альбом є каталогом обширної виставки, яка відбулась у Вайднер бібліотеці Гарвардського університету від грудня 1983 до лютого 1984 року, з нагоди 50-ліття Великого голоду.

Виставку і каталог підготовили співробітники Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ): Оксана Процик, бібліотекар Української збірки Гарвардського університету; Леонід Герець, докторант на історичному факультеті Гарвардського університету, та Джеймс Мейс, відомий дослідник, голова Гарвардського проєкту про голод, а тепер керівник Конгресової комісії дослідження голоду в Україні.

Каталог виставки про Великий голод описує понад 250 виставлених експонатів, головно книжки, містить 120 рідкісних ілюстрацій, в тому числі 30 фотографій зі самого часу Голоду. Також подано стислий, багатоілюстрований нарис історії Визвольних Змагань та України 1920-их — 30-их років, щоб з історичної перспективи представити причини, які довели до української національної трагедії.

Ця пропам'ятна книга про Великий голод спроєктована професійними гарвардськими графіками, видрукована в гарвардській університетській друкарні, вийшла під престижевою фірмою Гарвардської університетської бібліотеки.

Книга появилась завдяки щедрій фінансовій підтримці багатьох жертводавців Фонду Катедр Українознавства (ФКУ), які відгукнулись на постійні заклики ФКУ, щоб допомогти здійснити видання цієї важливої пропам'ятної книги. Каталог включає теж список імен і прізвищ жертводавців, як і товариств які призначили значно більші суми на видання книги.

Замовляти каталог можна, пишучи на адресу: Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave, Cambridge Mass., 02138.

Ціна одного примірника 12.95 дол. Чек виписувати на Ukrainian Studies Fund. При замовленні більшої кількости примірників — значний опуст.

ВІДКРИТТЯ ОСІННЬОГО СЕЗОНУ В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки запрошує членів, приятелів та сусідів на відкриття осіннього сезону, яке відбудеться в п'ятницю, 26-го вересня ц.р., о год. 7-ій вечора тут в будинку УІА при 2 Схід 79-та вул. В програмі концерт клясичної музики у виконанні оркестри „Орфеус".

Відбудеться вечір в пошану Л. Крушельницького

Ню Йорк. — Український хор „Думка" і Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштовують вечір в пошану св. п. мґра прав Леонтія (Льоня) Крушельницького, ініціятора-основника, першого і довголітнього диригента хору „Думка".

Вечір відбудеться в п'ятницю, 26-го вересня ц.р., о год. 7:30 вечора, тут в приміщеннях ЛМКлюбу, при 136 Друга авеню.

Виконавцями програми будуть: бас-баритон Андрій Добрянський, соліст Метрополітальної опери, Ольга Криченко-Шуган та чоловічий і мішаний хори „Думки" під диригентурою Семена Комірного у фортепіяновому супроводі Тетяни Поташко.

Рочестерці плянують прогульку на Союзівку

Рочестер, Н. Й. — 47-ий Відділ СУА і 217-ий Відділ УНС в Рочестері влаштовують триденну прогульку

двома автобусами від 7-го до 9-го жовтня ц.р., на Союзівку, щоб відпочити від щоденних обов'язків та налюбуватися красою осінньої природи в Кетскильських горах.

На один день прогульковці плянують поїхати до Ню Йорку, оглянути Статую Свободи, у відновленій красі та загостити до будівлі УНСоюзу в Ню Джерзі, оглянути бюра УНС і друкарню „Свободи".

Чикаґо ділом відзначило другу річницю смерти Патріярха Йосифа

Чикаґо (в.м.) — Українська католицька спільнота тут гідно відзначила другу річницю відходу у вічність святої пам'яті Патріярха Йосифа Сліпого, здійснюючи чином його пам'ятне завіщання. Напередодні другої річниці смерти, а саме в суботу, 6-го вересня ц.р., в катедральному соборі св. Отця Миколая була відслужена Архиєрейська Панахида з участю деканального духовенства.

Опісля Владика Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ, очолив поминальну тризну в авдиторії цілоденної школи Отця Миколая, у якій взяло участь понад 250 осіб. Всі присутні заплатили по 50 дол. вступу на трапезу, а крім того, багато з тих, що були особисто присутніми, як і тих, що не брали участи, склали свої більші і менші пожертви на фонд розбудови патріярших установ у Римі. Таким чином всі вони причинилися до того, що в Чикаґо зібрано на цю ціль понад 40,000 долярів.

Головним промовцем вечора був гість з Риму, отець Архимандрит Любомир Гузар, протосинкел Блаженнішого Мирослава Івана Любачівського. Від первоієрарха промовець передав привітання, а потім ширше зупинився над постаттю покійного Патріярха, зокрема накреслюючи його візію УКЦеркви. Отець Архимандрит як близький співробітник Патріярха Йосифа на протязі довших років представив головні ідеї Покійника, як він їх висловив у своєму завіщанні, з якого промовець щедро цитував. Зокрема підкреслив о. Гузар за Патріярхом Йосифом потребу єдности та вагу науки й освіти для народу такого, як наш, що змагає до перетривання лихоліття і своєї незалежности. Засновані установи Блаженнішим Йосифом — Український Католицький Університет з його філіями, Музей, Колеґія Святої Софії і сам римський собор св. Софії мають бути не лише видимими символами нашої живучости у світі та присутности в Римі, але й реальними вузлами церковно-національної єдности та унапрямлюючими чинниками релігійно-духового життя.

Цінна спадщина Блаженнішого Патріярха вимагає постійої уваги і її продовжування. Наявні будинки патріярших установ у Римі повинні бути добудовані і розбудовані, якщо вони мають послужити своєму призначенню. Тепер вже не задовольняють потреб існуючі малі приміщення для бібліотеки УКУ, де зібрано понад 40,000 книжок та журналів. Не мають задовільного місця для збереження і виставок музейні експонати що тимчасово приміщені в патріяршому дворі на площі Мадонна деі Монті. Тому Владика Любачівський звернувся до Владик і всіх епархій, щоб в цю передювілейну пору причинилися своїми датками до розбудови установ, збудованих покійним Патріярхом Йосифом. Тому він також тепло вітає таку ініціятиву, як оця в Чикаґо, щоб допомогти матеріяльно римським будівничим плянам. На чудовій площі біля собору св. Софії повинні бути здвигненими нові будівлі, а сам Собор під ювілейну дату Хрищення Руси- України повинен бути завершений у своєму внутрішньому оздобленні.

Разом із наявними матеріяльними потребами, ствердив о. Гузар існує також потреба в людях у Римі, світських і священиках, щоб ці установи піднести на потрібний рівень, аби вони послужили потребам та були свідками української присутности у західньому світі. Присутні вислухали з великою увагою цінних думок промовця. Своє слово закінчив отець Архимандрит думкою, що найкращим відзначенням пам'яті нашого Великого Покійника буде саме вклад у розбудову його діла.

Владика Лотоцький перед благословенням трапези у піднесених молитовних словах і зверненні до Всевишнього дякував за великий дар з неба для нашого народу в особі Мужа Божого Провидіння, якому Всевишній позволив не лише нести мученичу авреолю Ісповідника, але й перебувати між нами на протязі 22-ох років, єднаючи, наставляючи і вказуючи своєму стадові шлях до церковної віднови і розвитку.

Після закінчення вечері відбулася коротка, але на високому рівні музична програма, відповідна до хвилини. Солістка меццо-сопрано з Дітройту, Христина

(Закінчення на стор. 3)

Відбудеться осіння зустріч КЛК на Союзівці

Союзівка. — Карпатський Лещетарський Клюб повідомляє та запрошує членів, їх родин і приятелів на традиційну осінню зустріч що відбудеться в суботу і неділю, 4-го і 5-го жовтня ц.р. У програмі: внутрішні клюбові тенісові змагання у грі чоловіків за переходову чашу д-ра Ярослава Рожанковського, та в групах жінок і юнаків, відбиванка, ґолф, стріляльня та прогульки в гори. Реєстрація буде в суботу, 4-го жовтня ц. р., о год. 10-ій ранку.

В год. 6-ій вечора буде коктейл з приставками, о год. 7-ій вечора бенкет з роздачею нагород, а о год. 9-ій вечора забава. До танців пригриватиме оркестра Аліка і Дорка. Кімнати проситься замовляти безпосередньо в управи Союзівки, телефонуючи на ч. (914) 626-5641.

Що видають сьогодні в Україні?

Київ. — Київська газета „Культура і Життя", орган міністерства культури УССР та республіканського комітету профспілки працівників культури, помістила в числі з 10-го серпня ц.р. коротку замітку в рубриці „Музичне мистецтво, естрада", про видання „Музичної України" під заголовком „До репертуарної скарбниці".

Автором замітки є Л. Венедіктов, народний артист СССР. Він пише: „Видавництво 'Музична Україна' зробила чудовий подарунок любителям хорового мистецтва, випустивши збірку „Вибрані хорові твори" Григорія Верьовки (упорядник Г. Гамбера, редактор Г. Ніколаєва). До збірки включено оригінальні твори для мішаного академічного хору („Заклик", „Святкова", „Молодіжна", „Рідний край"); для мішаного народного хору („Ми славим партію", „Пісня про Леніна", „Ой чого ти, земле, молодіти стала", „Комсомольці, вперед", „За мир і дружбу"; для однорідних хорів чоловічого („Пам'яті Ватутіна" і жіночого „Дівчата з Донбасу", „Колгоспні частівки".)

Згадує Л. Венедіктов і про обробку українських народних пісень, яким, мовляв, „відведено також гідне місце" у виданні. В кінці він каже, що видання „збагатить наше хорове мистецтво, а зрештою, і видавничий доробок „Музичної України".

Шість осіб загинули у спробі захоплення совєтського літака

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило у понеділок, 22-го вересня ц.р., що двоє озброєних осіб (у совєтській версії говориться, що вони були наркомани), намагалися захопити літак типу Туполєв 134 на летовищі Уфа в районі Уральських гір. Вони застрелили з автоматного пістоля двох поліціянтів і двох цивільних осіб, а потім самі загинули у перестрілці, як наспіло підкріплення міліціонерів і сторожів летовища. Отже, усіх разом загинуло в цьому випадку шість осіб.

У повідомленні ТАСС говориться, що Н.Р.Манцев і С.В. Яґмуржі спочатку перехопили таксі і наказали завести їх на летовище. На летовищі вони застрелили двох міліціонерів, щоб тим самим осунути перешкоду переходу через контрольний пункт. Потім вдерлися до середини літака згаданого типу, який щойно приземлився по дорозі з Києва до західнього Сибіру із 76 пасажирами на покладі. Під час захоплення літака „бандити", як інформує ТАСС, відкрили вогонь і, мабуть для постраху, застрелили ще двох цивільних пасажирів. Пізніше стало відомим, що захоплювачі літака були наркоманами. Не маючи іншого виходу, совєтські міліціонери або аґенти КҐБ які знаходяться на кожному совєтському літаку без огляду на те, чи він летить за кордон чи з місцевости в місцевість в самому СССР, застрелили обидвох перехоплювачів і так закінчилася ця драма, про яку раніше совєтські чинники ніколи не інформували і про такі випадки зовнішній світ довідувався припадково від наочних свідків.

Звідки і яким способом аґенти КҐБ довідались, що захоплювачі є наркоманами у совєтській передачі не говориться. Отже, ця інформація про наркоманів і наркотики може бути і не мусить бути правдивою, якщо брати до уваги совєтську забріханість і оперативність їхніх засобів масової інформації. Про це вже знають на Заході хочби з інформацій про катастрофу на чорнобильській нуклеарній енергетичній станції, про яку совєтські чинники не інформували правдиво навіть своє власне населення.

Деякі дипломати в Москві думають, що совєтські лідери вирішили подавати до загального відома інформації про катастрофи більшого розміру, йдучи по лінії дещо іншої тактики теперішнього лідера СССР Міхаїла Ґорбачова.

Останній випадок із захопленням совєтського літака трапився був в грудні 1985 року, коли захоплювачі наказали пілотові приземлитися в Манджурії. Літак і пасажири повернулися пізніше до СССР, а трьох захоплювачів засудив китайський суд, за нелегальне порушення території КНР, на вісім років тюрми. За перехоплення літака в Совєтському Союзі карають найвищим виміром покарання, тобро карою смерти, особливо тоді, якщо при захопленні є жертви в людях. Раніше були також намагання перехоплювати літаки людьми, які за всяку ціну хотіли видістатися з СССР у вільний світ. Якщо, однак, інформація про наркоманів є правдивою, то це свідчить, що СССР стоїть ще перед одною проблемою. Зрештою недавно газета „Московская Правда", покликаючись на Боріса Єлціна, партійного керівника Москви, інформувала, що тільки в самій Москві є зареєстрованих міліцією і КҐБ 3,700 наркоманів.

Чехо-словацькі прикордонники застрілили громадянина Західньої Німеччини

Бонн, Західня Німеччина. — Речник міністерства Західньої Німеччини Юрґен Кробоґ повідомив, що під час стрілянини на двох молодих поляків, які хотіли перейти кордон Західньої Німеччини, чехо-словацькі прикордонники смертельно поранили колишнього старшину Бундесверу підполковника Йогана Діка, який випадково був поряд.

Прикордонники Чехо - Словаччини підбігли до Й. Діка, який впав, і його перенесли на свою сторону. Його відвезли до шпиталю, де він, не прийшовши до свідомости, помер.

Чехо-словацький уряд визнав, що інцидент мав місце. В заяві міністерства закордонних справ Чехо-Словаччини сказано, що прикордонники почали стріляти на двох втікачів і випадково попали в Йогана Діка, який був поблизу.

Одному полякові вдалося перейти кордон, а другого чехо-словацькі прикордонники спіймали.

Міністерство закордонних справ Західньої Німеччини надіслало чехо-словацькій амбасаді листа з протестом, в якому обвинуватило прикордонників в злочинно-недбалому поводженні зі зброєю в руках і в проникненні на територію Західньої Німеччини, порушуючи цим самим норми міжнародного права.

У СВІТІ

АНТИКОМУНІСТИЧНІ сили повстанців в Нікараґуа зростають з дня на день і доходять вже сьогодні до 20,000 вояків і старшин. Недавно ще 1,200 вояків перейшли військовий вишкіл в Гондурасі і були включені в реґулярні відділи „контрас" в різних частинах Нікараґуа. Як відомо, „контрас" ведуть уже п'ять років боротьбу з прокомуністичним урядом сандіністів. Антикомуністам допомагають різні держави світу, а найбільше З'єднані Стейти Америки, які недавно схвалили додаткових 100 мільйонів допомоги для „контрас". Натомість сандіністська хунта чимраз більше входить в орбіту комуністичних держав, контрольованих Москвою.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВОЄННІ літаки, зокрема панцерні гелікоптери, обстріляли ракетами південну частину долини Бекаа, контрольовану сирійськими військами. Рівночасно ізраїльська тяжка артилерія обстріляла з гармат, розташованих в південній частині Ливану, сирійські військові з'єднання і табори вишколу палестинських і ливанських терористів. Головним прицілом ізраїльців є однак палестинські з'єднання, які час-від-часу виходять з баз в долині Бекаа і роблять рейди, спільно з ливанськими мусулманами-шіїтами проти ізраїльських з'єднань на півдні.

ФРАНЦУЗЬКІ ВОЯКИ, які входять в склад мирового корпусу військ Організації Об'єднаних Націй в Ливані, стали головним прицілом ливанських терористів шіїтів. Минулої п'ятниці терористи знову тяжко поранили п'ять французьких вояків, обстрілявши французьку частину ракетами і машиновим вогнем зі скорострілів. Рада Безпеки ОН обговорює якраз тепер справу мирового корпусу ,а атака ливанських мусулманів може причинитись до того, що Франція відтягне свій контигент з мирового корпусу ОН.

Р. РЕҐЕН ВИСТУПИВ НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ ООН

Ню Йорк. — У понеділок, 22-го вересня, президент Роналд Реґен виступив перед делегатами Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

Президент Р. Реґен в ООН

Основною темою виступу Президента була можливість досягнення реальних угод про редукцію зброєнь і нормалізацію міжнародних відносин.

„Я хочу підкреслити, що обмін думками між нами і совєтським урядом, який почався цього літа, може стати початком серйозних і продуктивних переговорів про редукцію зброєнь. Лід нерозуміння може бути зламаний на женевських переговорах, якщо сторони докладуть максимум зусиль і будуть дотримуватися взаємних обіцянок, даних в кінці минулого року".

Президент сказав, що отримав від совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова відповідь на свого листа з 25-го липня. „Дозвольте мені сказати, що ми надаємо цьому документові великого значення", — підкреслив Р. Реґен.

„Я хочу заявити в дусі щирости, встановленому на женевській зустрічі, що порушення прав людини зі сторони Совєтського Союзу не може не накласти відбиток на розвиток наших відносин, — продовжував Президент. — Цілком недавно, після арешту в обвинуваченні у шпигунстві совєтського громадянина, який був співробітником ООН, американський репортер у Москві став об'єктом фальсифікованих обвинувачень. Його заарештували і тримали в ув'язненні, порушуючи всі процесуальні норми і міжнародні угоди. Його взяли як закладника і навіть погрожували смертною карою. Совєтський Союз несе всю відповідальність за ці протизаконні дії, а також за використання ООН як прикриття для шпиґунської діяльности".

У пресі вже появилися окремі повідомлення про нові американські пропозиції у справі роззброєння. Президент вперше навів повний текст запропонованого З'єднаними Стейтами варіянту.

ЗСА згідні на проміжну цифру на першому етапі угоди про редукцію стратеґічних ракет. Раніше президент Р. Реґен пропонував 50-відсоткове зменшення, совєтський варіянт передбачав 30-відсоткове.

ЗСА пропонують зменшити кількість ракет середньої дальности в Европі і Азії до 200 боєголовок з кожної сторони з тим, щоб 100 з них були в Европі і 100 в Азії. Англійські і французькі ракети не входять в цю кількість.

ЗСА пропонують повну ліквідацію цих ракет, але готові укласти проміжну угоду в будь-який момент.

Американська пропозиція передбачає п'ятирічне зобов'язання дотримуватися умов договору про протиракетну оборону. Потім протягом ще двох з половиною років сторони утримаються від розміщення в космосі систем, призначених для знищення ракет противника, і одночасно поділяться інформаціями про досягнення в ділянці протиракетної оборони.

Президент підкреслив, що ЗСА добиваються укладення договору про повну заборону хемічної зброї і зменшення звичайних озброєнь в Центральній Европі. Реґен назвав видатним досягненням підписаний у Стокгольмі договір про зменшення небезпеки початку військових дій в Европі.

Р. Реґен обвинуватив Совєтський Союз в порушенні основних прав людини і розпалюванні реґіональних конфліктів. „Цілком очевидно, що прогрес у справі прав людини невіддільний від інших важливих проблем, — сказав Президент. — Недотримання цих прав залишається однією з перешкод на шляху нормалізації відносин між Сходом і Заходом".

Промова Президента була вислухана з великою увагою. Репортери, які спостерігали за реакцією міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, звернули увагу на те, що він протягом усієї промови Президента робив поспішні помітки у записнику.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс повідомив, що президент Роналд Реґен відхилив запрошення президента Замбії Кеннета Каунди зустрілися з лідерами прикордонних з Південно-Африканською Республікою африканських країн і обговорити політику вашінґтонської Адміністрації в даному районі. К. Каунда зробив цю пропозицію ще в серпні і підкреслив, що якщо президент ЗСА не зможе відвідати одну з африканських країн, то лідери „прифронтових держав" прилетять до Вашінґтону. Л. Спікс сказав, що президент Р. Реґен не зможе відвідати Африку у зв'язку з заплянованими міжнародними зустрічами і виборами до Конгресу. Можливість приїзду до Вашінґтону лідерів африканських країн також була відкинута. Адміністрація вважає, що значно більший ефект принесуть поїздки високопоставлених американських представників у район конфронтації. У зв'язку з цим Державний департамент оголосив про запляновану на жовтень поїздку державного секретаря Джорджа Шулца на південь африканського континенту. Дж. Шулц має намір відвідати ПАР, Замбію і Ботсвану.

БЛЬОК РЕСПУБЛІКАНЦІВ і демократів півдня здобув перемогу в Палаті Репрезентантів над ліберальними демократами, одобривши допомогу З'єднаних Стейтів антикомуністичному рухові Анголі. За допомогу було подано 229 голосів, проти — 186. Конгресмен-демократ Лі Ґамілтон настоював на тому, щоб ЗСА не допомагали ангольським антикомуністичним партизанам. Своє становище він обґрунтував тим, що ЗСА допомагають партизанам тайно, а треба б відкрито, щоб про допомогу знав увесь світ. Голосування в Палаті Репрезентантів розглядається як перемога президента Роналда Реґена у зовнішньополітичній ділянці. За останні місяці на вимогу Адміністрації Р. Реґена була схвалена допомога антикомуністичним рухам в Нікараґуа і Камбоджі, а також прихована допомога антикомуністам Анголі, Афґаністану і Етіопії.

В НЮ ЙОРКУ ДЕМОКРАТИЧНА партія опублікувала політичний документ, в якому роз'яснює становище демократів у майбутніх виборах, що відбудуться в листопаді .Демократи дуже різко критикують Совєтський Союз, називаючи його клясичною тоталітарною імперією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Наради про злагоду і взаємні погрози

Чотирнадцять годин тривали в минулу п'ятницю і суботу розмови державного секретаря Джорджа Шулца і совєтського міністра закордонних справ Едварда Шеварднадзе, плюс 45 хвилин розмови президента Реґена з названим совєтським міністром, що його несподівано Президент запросив до Білого Дому. Обидва керівники закордонної політики двох суперпотуг перевели пресові конференції, в яких обидва стверджували покращання шансів частинної редукції існуючої в арсеналах двох суперпотуг стратегічної зброї. Сказано теж, що вперше прийшло до порозуміння щодо методи, як виминути вибух війни в наслідок якоїсь неподіваної події і як то кожна з суперпотуг має інформувати заздалегідь одна одну про заплановані маневри. Але поруч із такими ніби позитивними вислідами тих довгогодинних нарад залунали теж взаємні обвинувачування і погрози. Совєтський міністер лаявся, що Америка „не мала права" редукувати на 25 „дипломатів" у Об'єднаних Націях і що СССР застосує „відплатні дії". Джордж Шулц заявив, що ЗСА не можуть дивитися байдуже, щоб використовувано Об'єднані Нації для втримування там репрезентації, в якій знаходяться шпигуни. Коли ж журналісти запитали його, що він думає про погрозу СССР щодо „відплатних дій", Шулц відповів коротко, але недвозначно: „Президент має сухий порох у порохівниці".

Деякі американські газети подали вістку про ті розмови під заголовком: „Наради під хмарою Данілова". Державний секретар Шулц заявив виразно, що поки американський журналіст, кореспондент журналу „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколяс Данілов не повернеться до Америки — нема шансів на другу з черги конференцію на вершинах Реґена і Ґорбачова. У цій справі обидві сторони стоять на взаємосуперечних становищах. Реґен і сам Данілов не погоджуються на обмін Данілова, невинного американського журналіста, й приловленого на гарячому совєтського шпигуна Ґенадія Захарова. Москва ж, представивши справу в зовсім протилежному світлі, твердить що Захаров не був шпигуном, а тільки ФБІ підсунула йому компромітуючі документи — в що напевно ніхто в КҐБ і сам Ґорбачов не вірять. Але в цій справі, мабуть, прийде до якогось порозуміння і за всією вірогідністю Данілов невдовзі вийде на волю. В газетах появилася концепція, що Москва переведе над Даніловом судовий процес і засудить його на якусь кару, але зараз же „видворить" його з СССР. Це ніби потрібно Кремлеві „для збереження обличчя", а американська сторона зацікавлена в першу чергу у тому, щоби рятувати видатного журналіста.

Покищо ведеться гра між двома суперпотугами і єдина потіха у тому видовищі та, що ні одна з них не хоче вибуху нової великої війни. Коли писані ці рядки — президент Реґен виступив на Генеральній Асамблеї ОН з великою промовою, у понеділок, 22-го вересня о год. 11-ій перед полуднем, заторкнувши цілий ряд проблем міжнародної політики, між ними справу роззброєння, прав людини, порушення Гельсінкських Угод Совєтським Союзом тощо.

Михайло Кучер

ДІЯСПОРА — РУХ ВІД ЦЕНТРУ

I.

Діяспора — це розпорошення, слово грецького походження, а не жидівського. Діяспора постала тоді, коли жиди, яких історичний процес викинув з батьківщини, розійшлися по східній півкулі. У діяспору жиди принесли дві культури — грецьку і пізнішу римську.

Жиди, залишивши свій центр, батьківщину, керувалися до центру тодішньої світової культури, щоб там жити. Це з бігом часу викликало гострі конфлікти. Жиди, увіходили до сфери чужої культури, але ніколи не відмовлялися від своєї. Так, у конфлікті різних культур можна знайти ембріон того, що тепер називаємо антисемітизмом.

У діяспорі жиди були переконані у вищості грекоримської цивілізації. Українці на чужині також вживають вираз діяспора, яка для них — нас — це радикальне відірвання від центру-батьківщини. У центрі нашої діяспори лежить трагедія — втрата рідної землі. А вихід у діяспору-це сподівання, що серед кращих умов ми зможемо продовжувати плекати найвищі вартості народу, загрожені окупаційним режимом.

Тому що звільнення українського народу історичним процесом відсовується у невідому будуччину — найвища мета обертається у символ, який не завжди позитивно промовляє до молодого покоління, що вже народилися в діяспорі.

Жиди протягом 2000 років перебування в діяспорі щороку повторювали: „наступного року в Єрусалимі". До тої словесної формули ніхто не відносився поважно.

Люди, які ідуть в діяспору, мусять мати візію рятунку центру-батьківщини тому у нас втерся необов'язуючий вираз „визволення". Рух від центру-батьківщини у діяспору не є тільки врятованням життя і перебуванням в безпечних умовах.

Українська діяспора живе серед чужих цивілізацій, які має пізнати і бодай теоретично в якійсь мірі вжити для реалізації своєї остаточної мети.

Візьмімо для прикладу европейське середньовіччя на Іберійському півострові. Там бачимо небувалий розквіт жидівської культури в межах арабської імперії в ділянках філософії, літератури, медицини, високих становищ в адміністрації. Одночасно жиди не перестали бути жидами, що викликало поіритовання місцевого населення. Міцкевіч на чужині розумів, що польський ідеал незалежности треба зробити зрозумілим для чужого оточення. Треба зробити так, щоб чуже оточення зрозуміло месіяністичну ідею Польщі, без своєї ролі в її реалізації.

Передумовою того є свідомість, що центр-батьківщина втратила можливість нормального життя. Наше становище у діяспорі ясне для нас, але невиразне для чужих культур. Наша батьківщина опанована комунізмом, а українець в діяспорі часто уникає страшної правди процесу поневолення і совєтизації українського народу, уникає визнати клімат маразму, цинізму, знищення моральних вартостей. Клімат нашої батьківщини — центру — цілком не відповідає головним засадам і рівневі західньої цивілізації.

Комунізм пропаґує поступ, а дає занепад. Як зробити і хто це зробить, щоб чуже оточення помітило нас і прийняло наш досвід. Від нас залежить, чи ми його зрозуміємо і використаємо для своєї справи. Це постійний твердий шлях розуму, незламна відвага шукати навіть у дуже несприятливих умовах. Ми в діяспорі хочемо впливати на долю України і нам видається, що впливаємо. Одначе наш вплив на події в Україні просто пропорційний від нашого впливу на чужий світ.

Треба залишити в архівах наші надії на світовий конфлікт вільного Заходу з деспотичним Сходом. Конфлікт правда є, але кров не ллється. Нашої присутности в тому конфлікті нема. Залишається резиґнація, розпач, або байдужість. Із всіми такими проявами можна і треба боротись. Боремося фолкльором-музикою, співами, народними танцями. Отже тим, що легше.

У діяспорі хвалимося політичним чином пост фактум в літературі, на сцені під час академій, у спогадах. Робимо наголос на терор і народовбивство в Україні. На жаль, терор у сучасному світі вже став якби нормою, а не відхиленням від норми і не викликає належної реакції.

У ЗСА, де живемо, воля і рівність — це щоденний хліб. Може виглядати абсурдом, що американські інституції людяні, а люди нелюдяні. Людина в ЗСА вимагає свободи, добробуту і щастя, це американське табу і ця ідея не позбавлена впливу комунізму. Всі мають бути заможні, всі мають бути щасливі, а хто таким не є, той напевне невгодний Богові. Незаможний на американський стандарт хапає за зброю і грабує банк. У ЗСА найлегше жити „ворогам системи". Вони кричать найголосніше і тому всі їх чують.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Таїса Богданська

Пісні з репертуару „Іскри" О. Кузишина

У мене на пульті фортепіяну з'явилась нова збірка пісень Олеся Кузишина. З великим зацікавленням переграю кожну з шести пісень, які ввійшли в збірник п. з. „Пісні з репертуару „Іскри". Одна пісня створена на слова Василя Симоненка „Люди", а в п'ятьох—текст і музика Олеся Кузишина.

Олесь компонує талановито, цікаво, в приступній формі, не переладовує фортепіянової фактури, він винахідливий в мелодиці, уживає оригінальні гармонії, дещо джезовий ритм, та у всіх його піснях відчувається українська духовість.

Пісня „Люди" має бадьорий, маршовий характер, „Сумерк" в темпі вальса—меланхолійний, „Іскра"—цікава своїми синкопами, „Ти моя"—жвава, мелодійна погідна, „Дай мені серце"—цікава ритмічно і мелодійно, а „Вкраїно моя, чарівна" дає ще раз доказ, як молодий композитор тужить за Україною, коли ж так ніжно підбирає слова і музику.

Своєю збіркою Олесь Кузишин виповнив велику прогалину в нашій музичній літературі, майже бо немає друкованих пісень легкого жанру, а збірка видана так дбайливо, що можна примінити її для кількох інструментів. У нотах включено мелодію з текстом, фортепіянову партію, а теж вставлено понад мелодією акорди для гітари, акордеону чи органів.

Я, як піяністка і вчителька фортепіяну, поручаю „Пісні з репертуару Іскри" всім учням УМІ, які тепер з початком шкільного року напевно зі запалом вивчать нові українські пісні. Збірник можна дістати в усіх українських крамницях, або замовити, висилаючи чеки (з пересилкою 7 долярів) на адресу: Duma Music Inc, 27 Leick Ave., Carteret, N. J. 07008.

Я хотіла б хоч кілька слів сказати про автора збірника. Олесь Кузишин, колишній учень УМІ кляси проф. Мелянії Байлової уже змалку виказував серйозні піяністичні здібності. Маючи 12 років дав свій перший самостійний речиталь, виступав на концертах УМІ, а в американських авдиціях діставав найвищі оцінки і нагороди. З відзначенням він закінчив УМІ дипломовим речиталем. В університеті в Ню Йорку зробив маґістерку з теорії музики і тепер працює як музиколог у Товаристві американських композиторів, письменників і видавців телевізії і радіо. Рецензії і музичні новинки дописує до „Свободи", „Українського тижнивика", „Сучасности" і „Юнака". Останніми роками вклав багато праці у вокально-інструментальний ансамбль „Іскра", який втішався широкою популярністю, і видав три солідно опрацьовані платівки

Тож стає зрозумілим, чому Олесь написав музику до твору Симоненка „Люди", бо О. Кузишин уже є українським композитором і музикологом і про нього ніколи не скажить грядущі: „Його на землі не було".

Лев Яцкевич

ПРИРЕЧЕНЕ ЧИСЛО ЧОТИРИ

I.

Не зважаючи на наші великі досягнення в ділянці науки й технології, ми ще й досі не позбулися залишок середньовічного невігластва, що у виді забобонів промостили собі шлях до наших душ.

Тому ще й сьогодні багато людей вірить, що наприклад число 13, чорний кіт, або чорна ворона приносять людині нещастя. А ще інші, що рекрутуються, здебільша, з-поміж рядів нашого жіноцтва, вірять у пророчу силу снів, які сповняють ролю провісників всякого роду родинних нещасть. І, не дай Боже, щоб кому з них приснилася монахиня, священик або немовлятко! Такий бо сон віщує, обов'язково, смерть в найближчій родині, а щонайменше, дуже важку недугу.

Я особисто не вірю, ані у віщі сни, ані не надаю значення цифрі 13, вороні, чи чорному котові. Але вірю зате у містерійне пов'язання числа чотири з долею українського народу.

На цю тему можна б написати наукову працю, а щонайменше докторську дисертацію, які по ретельній аналізі довжелезного ланцюга наших історичних невдач, напевно потвердили б, не тільки правильність моєї цифрової гіпотези, але виявили б також таємницю великої історичної загадки, чому 50-мільйоновий український народ протягом 6-ох сторіч не зумів закріпити за собою своєї державної підметовости.

Але заки появиться друком ця вагома наукова праця чи згадана дисертація, я хотів би зробити коротку аналізу тієї приреченої цифри чотири та подати читачам на розгляд її нищівне пов'язання з долею українського народу та з трагічним плетивом його історії.

Думаю, що сьогодні кожний ученик, чи учениця в школі українознавства знає про те, що Русь — це древня, історична назва України. Але досі ще ніхто не завдав собі труду додати до себе всі літери тієї древньої назви. Я те зробив, і ствердив, що сума літер назви „Русь" становить нещасливу для нас цифру чотири (Р + У + С + Ь = 4), А що ця цифра нещаслива, доказує те, що наші сусіди, москалі, делікатно кажучи, „присвоїли" собі цю назву та „замутили" так нашу княжу історію, що ми за час трьох сторіч не можемо вийти на чисті води нашої національної ідентичности. Щоб не бути безбатченками, ми були приневолені підшукати собі нову назву — „Україна", з якою, проте, як кажуть американці, маємо „hard time" досьогодні, не зважаючи на три наші наукові Академії (Вільну, Шевченківську та Мазепинську), на два наші університети в діяспорі (Вільний і Католицький), на чотири катедри Українознавчих Наук (три на Гарвардському, а одна. Торонтонському університетах), врешті на довголітні зусилля Державного Центру, УКК, УКРади, КУК-у та СКВУ, ми досі не зуміли перекoнати, ні редакторів, ні політиків вільного світу, що українці та росіяни, це два відмінні народи та, що князь Володимир Великий охрестив в Києві в 988 році Русь-Україну, а не „Матушку" Рассєю, яка ще в тому часі не існувала.

Крім втрати своєї назви, Україна втратила також свою територію, яку вона не могла чи не вміла оборонити перед зазіханням сусідів. Звичайно, якщо б ми зуміли устоятись перед нашими „воріженьками" та потрапили закріпити границі нашої батьківщини, тоді не треба було б, ані міняти її назву, ані боротися за нашу ідентичність.

На жаль, ми того не зробили, хоч мали, не одну, але аж чотири неперевершені, історичні нагоди: за гетьмана Богдана Хмельницького; за гетьмана Івана Мазепи; під час Першої світової війни, та (теоретично) під час Другої світової війни.

Якщо, проте, ми не використали ті чотири капітальні нагоди закріпити українську державну підметовість, то причин у цьому слід шукати не в нашому роз'єднанні, провінційності, духовому бунтарстві, політичній нетерпимості, чи державній незрілості, а радше у якомусь приреченому чи фаталістичному пов'язанні цифри „чотири" з історичною долею українського народу, яка, не тільки не дозволяла нам закріпити нашу державну незалежність, але загнала нашу 100-тисячну армію, в часі останніх Визвольних Змагань, до „чотирикутника смерти" (Sic!).

Якщо ми вже при Визвольних Змаганнях, хочемо звернути увагу читачів на дві важливі історичні події з цього часу, а саме: проголошення суверенности та державної Незалежности України, 22-го січня 1918 року та проголошення її Соборности, 22-го січня 1919 року характеристичне, що незалежність та суверенність України були проголошені не 1-им, 2-им, 3-ім, але аж 4-им Універсалом (sic!) Сума цифер дати 22 січня становить число чотири, а сума цифер року проголошення соборности України становить число 20 (1+9+1+9 = 20), що становить до речі, суму п'ятьох чвірок (20 = 4+4+4+4 +4).

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО СПРАВИ ЧЕРГОВОСТИ НАШИХ ПОТРЕБ

Як заступник голови Українського Бібліотечного Товариства Америки (УБТА) та секретар його Комісії каталогізації, я є добре обізнаний з пропозиціями змін клясифікації Конґресової Бібліотеки (КБ), які д-р Андрій Турчин приготовив ще в 1983 році. На жаль, Відділ предметної каталогізації КБ далі зволікав з переведенням цих змін. Щойно в 1985 році під тиском Конґресової Спільної комісії для справ бібліотеки КБ вирішили перевести зміни тільки в клясифікаційній схемі історії України. Але й тут зайшли для нас труднощі бо Відділ предметної каталогізації не хотів прийняти готової клясифікаційної схеми історії України, виготовленої Комісією каталогізації УБТА, а поробив в ній багато змін у нашу некористь. Найгірша зміна торкається княжої доби нашої історії, бо Відділ предметної каталогізації відтяв її цілковито від схеми пропонованої д-ром Турчином і відносно доби перед 1340 роком зробив відсилку до клясифікаційної схеми Росії, яку недавно перезвано на схему „Совєтського Союзу".

У своїй доповіді на конференції „Сучасна Україна" в червні ц.р. в Урбані, Ілл., якої я був учасником, мгр Юрій Добчанський нічого не згадував про некорисні для нас зміни, які Відділ предметної каталогізації проробив у проєкті Комісії катологізації УБТА.

Закуп книжок для БТ та їх каталогізація не можуть бути нашими першими потребами, як про це пише д-р Осип Данко у своїй статті „Конґресова бібліотека і справа черговости наших потреб" („Свобода" ч. 161 з 23-го серпня ц.р.) з цієї простої причини, що ми не маємо жадного впливу ані на придІл фондів для КБ, ані на закуп книжок та їх каталогізацію. Справу зміни клясифікації вирішив бібліотекар Конґресу на домагання Спільної комісії для справ бібліотеки і тепер питання є як її переведуть, а не те, чи її переведуть, і це питання не стоїть на перешкоді ані закупові книжок, ані їх каталогізації. Тому таки першою нашою потребою є домагатись, доки ще час, щоб клясифікаційна схема історії України охоплювала всю нашу історію.

Вже час, щоб світ перестав глядіти на Київську Русь як на російську державу. Мусимо пам'ятати, що Київська Русь є невід'ємною частиною історії укаїнської нації.

Тепер коли рішається справа оформлення змін клясифікаційної схеми історії України, наші наукові й громадські установи повинні зайняти становище до тих змін, пишучи листи до голови Спільної комісії для справ бібліотеки на таку адресу: The Honorable Frank Annuzio, Chairman, Joint Committee on the Library, United States Capitol, Washington, D.C. 20515

Микола Мартинюк
Університет Індіяни
Блумінгтон, Інд.

ОФІЦІЙНИЙ РЕЧНИК польського комуністичного уряду Єжи Урбан намагався оправдувати совєтську інтервенцію в Польщі в 1939 році, тобто окупацію Західньої України, яка до згаданого року знаходилась під окупацією Польщі, що вважала її своєю інтегральною частиною. Урбан, займаючи становище до відзначення цієї інтервенції, яка розпочалася 17-го вересня 1939 року, повторив старі совєтські заялозені фрази про те, що совєтська Червона армія увійшла в Польщу для того, щоб захоронити від фашизму українців і білорусинів. Як відомо, під час безкровного вмаршу совєтської армії, Москва захопила в полон 200,000 польських вояків і старшин. Усі вони були заслані в концтабори на Сибір, а 14,000 польських старшин були розстріляні НКВД в Катинських лісах в Смоленській області. Про це, очевидно, Є. Урбан не сказав своїм землякам, — кажуть політичні спостерігачі.

Михайло Бажанський

ЛЕҐЕНДАРНИМИ ЗАПОРОЗЬКИМИ ЗЕМЛЯМИ

У таку тематику вводить нас Яр Славутич у своїй книжці „Місцями запорозькими". Це передусім гарні спогади з дитячих і студентських років, передані з великим чуттям у нарисах „Великий Луг", „Зустріч з Кобзарем", „На Хортиці", „Жовті Води", „Могила Івана Сірка" та інші. Вже самі назви викликають у читача почуття святости до тих дорогих імен. Імпресіоністичною мовою безпретенсійно передано геройські давні подвиги козаків, значні епізоди з історії України, чим значно збагатилася українська мемуаристика. Твір Яр Славутича можна рекомендувати для молоді, яка вміє читати по рідному. Після тих коротких нарисів, автор не поминув історію козацьких полемічних атракцій і зупинився над листуванням запорожців із султаном. Відомості вірні, запевнені студіями ім'ям неперевершеного знавця-дослідника Д. Яворницького. Далі наступає епізодичний опис „Коштовностей Січової Церкви", а також оповіданням про „Кривий Ріг" — „Козацька назва", і про тих, які вчили любити запорожців" та описом „Нового Запоріжжя", автор закінчує свої літературні мемуари 1943 роком. Дуже цікаві спогади. Насолода читача. Яр Славутич пройшов землею українською, на якій відбулися у минулому визначні події в історії України. Події передані усно стародавніми людьми, які і під совєтською окупацією відживали і мріяли давніми переказами і передавали їх з роду в рід. Так оживала історія і нікому було її приглушити, нікому не сила була її вирвати з сердець щирих українців.

По тих дорожніх нарисах, будуючих, бальорих, автор вставив макабричні події, які на тій благодатній землі, багатющій, де розсівся ворог і сплюндрував її — мали місце. Сплюндрував та докорінно винищити не міг. Тоді добрався із зоологічною ненавистю і такою помстою, — знищити голодом. І тут автор привів нам жахливі картини, які поет О. Олесь представив весною 1933 року в своїх віршах.

Голод у Славутича змальований, як злощасне мариво, представлене реально, можна назвати, документально, бож він бачив його юними очима і прожив разом з багатьома персонажами нарису. Цей есей добре було перекласти на чужі мови і доповнити працю інших авторів, які на підставі свідоцтв, уже видали у світ свої праці, про які автор також згадує.

Славутич поряд із своїми спогадами, про свою родину і близьких йому, описує докладно побут та настрої за НЕП-у, колективізацію та говорить одверто про сваволю комуністів при ліквідації заможних господарів, як також про насильне творення колгоспів. Не оминає грабунків майна, переміщування старожилів, знущання міліції. Перед читачем виринає страшна руїна маєтностей, придбаних предками, які в поті чола запрацювали це добро і передали своїм нащадкам. Свідчення людини, що прожила нелюдський голод, збільшує вже велику „голодову" літературу часів 1932-33 років, запланований комуністичною Москвою в Україні, навмисне створений голодомор. А про дідову смерть автор згадує так:

„Оскільки дощок на труну не було, я згорнув дідове тіло в рядно, з трудом поклав на саночки... і відтягнув по траві до викопаної вночі ями. Похоронну службу відправляв ясний місяць у небі, а нащадки запорожців оплакували зірки, падаючи прямо на Гурівський ліс..."

Цю горезвісну подію закінчує автор життєрадісними есеями про „Гурівську Церкву", „Січеслав" та іншими картинами з минулого, так що читач відпочиває дещо, бо дістає додатково повний погляд про ті землі.

Твір „Місцями запорозькими" читається без перерви, хоч поділений окремими назвами і короткими розділами. Зацікавленість читача зростає з кожною сторінкою і не зменшується до кінця.

Обговорений твір, прозовий, нарративний, барвистий фактами та історичними подіями. Прекрасні мемуарні картини з життя навкілля. Проте в Славутича є ще інший твір, що появився раніше на два роки, а це „Живі смолоскипи", як книжка дев'ята його поезій. Можна сміло ствердити, що вона залишає у читача більш радісний, більш бадьорий настрій чим „Місцями запорізькими", хоч говорить також про трагізм і такі ж самі події та про трагічні постаті, про їхню печаль і скорботу. Її треба читати після голоду, а це тому, що тематично попередня збірка займається сучасними подіями.

Мені може читач зробити докір, чому я не додержав хронологічного порядку. Спочатку не обговорив новіше видання, а щойно потім давніше. А це тому, що у збірці „Живі смолоскипи" тематика хронологічно новіша. В ній говориться про „геройських жінок з Кінґіру, про дисидентів, у'язнених, тих, що в „психушках" і тих, що караються в каторгах Сибіру. Їм всім автор присвятив прекрасні ліричні твори. Поетичною мовою передав нам тортуроване життя Світличного, Кандиби, Осадчого, Бердника, Горської а понадусе пізод з останніх передсмертних днів Михайла Сороки, мого приятеля із студентських часів у Празі. Не можу тут не зацитувати тужливу строфу поета над могилою Михайла, яка надає потужний тон струнам усієї збірки:

„Заснув навік біля галузки рожі,
Що сам садив і надивлявся всмак,
Скорботний зір пославши огорожі,
Де за дротами замкнена в барак,
Десяте літо мучилась дружина..."

Понад дві десятки постатей, які виступають в цій збірці, скорботно згадав про них автор. Їх всіх згадуватиме народ, як тих, що дали себе у жертву окупантам, і прийняли терпіння у в'язницях або загинули за високий ідеал нації — самостійну державу.

Усю цю цікаву і теплу дев'яту збірку поета Славутича можна зреасумувати могутньою строфою його ж таки вірша, що зветься „Україна":

„Судна доля гримить. Відкриваються рани,
Давні стигми віків на робучих руках.
По сибірах, уралах іде нездоланний,
Вибухає могутній, мов красні вулкани,
Рвійний спротив когорт — у нагих кістяках!"

Треба нам всім вірити разом з поетом у його віщі слова, наповнені любов'ю до народу і в його життєдайну силу до „рвійного спротиву" прожити всі лихоліття і дійти до своєї вільної держави. Віримо також, що по цих нарисах Славутич обдарує нас новішими змістом творами, бо духова скарбниця у нього ще достатня і спроможна творити нові епопеї з прожитого.

Вишкіл пл. новацьких виховників

В днях 9-го — 23-го серпня ц.р. на пластовій оселі „Вовча Тропа" відбувся вишкіл новацьких впорядників (89-та Рада Орлиного Круга). Учасниками вишколу, який називався „Виростеш, дитино", були 36 юнаків і юначок з 14 пластових станиць в ЗСА (приїхали пластунки навіть з Лос Анджелесу).

Комендантом та організатором вишколу був ст. пл. Аскольд Винників, ОХ, який є діловодом новацького вишколу в Крайовій Пластовій Старшині.

Впродовж двох тижнів учасники увійшли в новацький казковий світ. Вони розповідали казки, переводили ігри, майстрували та малювали, співали новацькі та народні пісні, плянували та провадили вогниками, вели ляльковий театр, мандрували. Гутірки про ці елементи новацької програми та участь у цих зайняттях дали учасникам вишколу практичну підставу до ведення виховної праці з дітьми.

Учасники рівнож вислухали ряд гутірок на теми: національне та релігійне виховання, психіка дитини, новацький виховник, фізичне виховання, чар новакування, історичні ігри, діточа література та новацька обрядовість. Крім цього кожний учасник уложив і написав одні сходини з новацтвом в подробицях, як частину тримісячного пляну.

Учасники було точковані у 29 категоріях. Найкращі місця здобули: хлопці Доріян Юрчук, Любомир Домашевський, Адріян Циган; дівчата Ксеня Кизик, Ліза-Анна Поліщук, Софійка Климкович і Леся Іваницька.

У проводі вишколу були: заступник коменданта пл. сен. Ярослав Пришляк, бунчужна — ст. пл. Христя Санторе, писар — ст. пл. Ксеня Зєлик, вільний член — ст. пл. Андрій Ганкевич. Постійними інструкторами були: ст. пл. Євген Сторожинський, ОХ, ст. пл. Тиміш Ганкевич, ОХ, ст. пл. Мирося Драган, ст. пл. Христя Назаревич, ПС. Рівнож було дев'ять інструкторів на короткий час.

Вишкіл найкраще схарактеризував інструктор Е. Сторожинський: „цей вишкіл добрий не тільки тому, що учасники справді набули багато практичних матеріялів для вжитку у виховній праці та й пластового духа, але ще й тому, що запізнали нових подруг і друзів, з якими будуть співпрацювати у пластовій виховній праці в майбутньому".

Табір „Виростеш, дитино".

Відбувся виховно-вишкільний табір СУМ

У системі сумівських виховних таборів одним з найважніших є, без сумніву, виховно-вишкільний табір для старшого юнацтва у віці від 15 до 18 років, на ступені впорядника І і II та виховника І.

Відбуття такого тритижневого табору, пророблення вичерної виховної програми, вислухання теоретичних та практичних викладів, а опісля праця з юнацтвом по своїх осередках, дає можливість молодому юнакові чи юначці вишколюватися на майбутніх виховників молоді і провідників нашої Спілки.

Цьогорічний вишкільний табір „Борці за правду" ім. Головного Отамана Симона Петлюри, який відбувався під загальним сумівським кличем „Борітеся—поборете!", в році, присвяченому українському воїнові і у 40-літтю відновлення СУМ на чужині, був чисельний і під всяким оглядом дуже успішний.

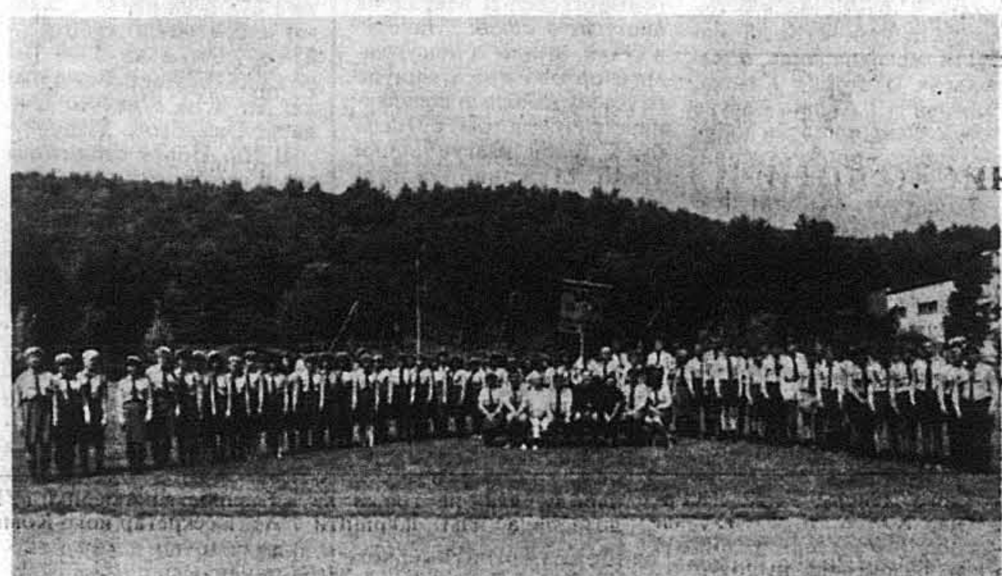
Комендантом цього табору був довголітній виховник сумівської молоді друг Корнель Василик. Завдання головного виховника припало нашому отцеві Романові Мірчукові, який із складом виховників щодня пророблчв многогранну працю. Сумознавство, релігія, історія України, психологія, економіка, методика заповняли час науки. Гутірки, ватри присвячені річницям чи постатям, спів таборового хору, прогульки, гри-забави, фільми давали таборовикам можливість відпружитися після довгих годин викладів і навчання. В часі дозвілля забувалося про науку, писання задач, приготування до іспитів, натомість верх перебирала весела, безжурна молодість, де жартам, співам не було кінця.

З важніших, більш зворушливих моментів цього табору можна відмітити символічну релігійну відправу над річкою на Оселі з думкою про недалеке Тисячоліття Хрищення України; поминальну гутірку і відправу за св. п. Голову Проводу ОУН Ярослава Стецька; відбуту голодівку—це духове з'єднання з нашими політв'язнями в Україні і на засланні, щоб набути снаги до дальшої боротьби за національні права нашого народу.

До будуючих моментів треба зачислити відвідини табору Владикою Василем Лостеном. Таборовики мали нагоду гуторити, ставити питання Владиці, на які він радо відповідав. Владика Василь засідав до спільної таборової трапези і побував на підтаборах, а перед ві д'їздом була зроблена спільна світлина.

Не можна проминути і участи делегації таборовиків на відправі Св. Літургії і Панахиди у Кергонксоні, недалеко Оселі СУМ у Рік Українського воїна, а головно за поляглих вояків Буковинського куреня.

В неділю, під час 35-го Всеамериканського здвигу СУМ, розданням свідоцтв відбулося закриття вишкільного табору, Заохочуючі слова головного виховника о. Романа, команданта табору д. Корнеля Василика і голови Крайової Управи СУМ д-ра Аскольда Лозинського, були закликом до дальшої активної праці у своїх місцевостях для добра нашої нескореної батьківщини. Юнацтво прощалося, дехто зі сльозами в очах, до наступного року на таборі.

Учасники виховно-вишкільного табору СУМ. В середині знимки—Владика Василь Лостен

„Грай, бандуро, грай"

У липні ц. р. при Українському Вільному Університеті під керівництвом проф. А. Горняткевича з Едмонтону відбувався другий курс бандуристів, який, як і попереднього року, організувала Фундація УВУ в Ню Йорку. Курс згуртував на кілька тижнів надійних учасників—переважно студіюючу молодь з европейських країн наших поселень—з Англії, Австрії, Голляндії, Франції, Німеччини, а також з Канади і ЗСА.

До програми курсу—„Порівняльний фолкльор. Українські думи" входили лекції з історії української народної музики, аналіза окремих дум, їхніх мелодій, символіки і стилістики, а також і про розвиток дотичних інструментів—кобзи, бандури, їхнє походження, стилі тощо.

Окремо, в приміщенні інтернату „Рідна Школа", де замешкали учасники, відбувалися практичні вправи гри на бандурі, що проводили інструктори Тарас і Ліля Павловські. При цьому вивчалися і мелодії, які пізніше увійшли до програми концерту. Серед учасників інших курсів, зокрема курсу українознавства, були студенти, діяльні в хорах у своїх осередках, які скріпили хоровий спів. Значно підтримали молодих курсантів деякі учасники минулорічного курсу, а також деякі місцеві бандуристи і хористи, які приєдналися до молодіжної капелі.

Програма концерту виникла в процесі самого навчання, але значно різнилася від минулорічної. Включала вона ряд в'язанок народних мелодій побутових пісень та історичні думи.

Традиційний концерт на закінчення курсу відбувся у четвер, 31-го липня. У новій парафіяльній залі при українському соборі у Мюнхені на сцені виступив вдруге молодіжний ансамбль—у двох передніх рядах бандуристи і бандуристки (24 особи)—з більш заавансованими і проф. А. Горняткевичем посередині, а позаду—двома рядами солісти і хоровий супровід (24 особи). Дириґував ансамблем Тарас Павловський.

Започатковано концерт відомим повільним „Козачком". На тлі цієї мелодії від керівника курсу і учасників Ірина Зелена привітала ректора УВУ проф. В. Янева, директора Фундації проф. П. Гоя, присутніх отців, професорів УВУ і численну авдиторію—понад 250 учасників, в більшості молодь—та коротко зреферувала завдання, мету і значення програми цього курсу для молоді, що бажає зберігати наші традиції, плекати нашу народну музику і культуру на чужині.

По черзі у виконанні капели і хору прозвучали дві народні мелодії: „Ходила я по садочку" та „Кучерява Катерина", в обр. М. Лисенка. Потім почалися сольові і дуетні точки: сестри Надя і Катруся Дерев'янки виконали на бандурах в'язанку мелодій „Козачок", проф. А. Горняткевич під власний акомпаньямент ориґінальної кобзи, яку сам зробив у давньому „козачому" стилі, проспівав відому „Думу про Марусю Богуславку", Мирося Антонович і Ліля Павловська під власний супровід виконали дуетом народну пісню „Звідси гора, звідти гора" в обробці Т. Вовк. Потім капеля і супровід проспівали дві народні пісні—„Повій, вітре", обр. В. Старицького та „Ой у полі, Баришполі" обр. Ол. Кошиця. Сольову партію останньої співав дзвінким баритоном Володимир Панчук.

Черговою ориґінальною сольовою точкою був виступ молодого лірника Василя Вовчука. На новій лірі під власний супровід він проспівав майстерно лірницьку народну пісню „Сирітка"—побутову пісню лірників-прочан. В дальшій програмі Ірина Зелена (сольо, сопрано) під супровід бандури Т. Павловського виконала відомий романс „Нагадай, бандуро" (муз. Г. Т. Китастого), а потім Тарас і Ліля Павловські відтворили, під супровід бандури жартівливу народну „Пісню про Євтуха" (обр. Г. Т. Китастого).

Після цих цікавих дуетних точок мелодійним відлунням у виконанні капелі і хорового співу прозвучали дві народні пісні „Соловейку, рідний брате" та „Дівчино моя, переяславко" (обр. Г. Т. Китастого).

Ансамбль виявив незвичайно вдалу презентацію—у вишитих блюзочках (дівчата і жінки) та вишивках (мужчини), чим заманіфестував прив'язання до народної ноші з різних куточків України, з яких походять родичі учасників, а також мав добрий художній рівень, що засвідчили своїми дуетами і сольовими точками виконавці та взагалі цілість капели з хоровим супроводом. Була це вдала молодіжна імпреза з добре побудованою програмою. Бандуристи і хористи вміло відтворили ряд цікавих побутових і історичних пісень кобзарської музики з багатством її жанрів.

В імени Фундації УВУ (у відсутності проф. П. Гоя) привітала проф. В. Янева, проф. А. Горняткевича, учасників і авдиторію курсу Зірка Коваль. Патріотичними словами „Грай мені, бандуро, грай мені на чужині", вона наголосила потребу і обов'язок молодої генерації плекати любов до рідної традиції і рідної пісні.

З рамени УВУ привітав керівника курсу проф. А. Горняткевича і інструкторів Павловських та всіх учасників—бандуристів і хористів проф. В. Янів, ректор УВУ, який подякував за добру концертову програму вечора та побажав дальшої творчої праці в плеканні нашої народної музики на чужині.

Концерт закінчено відомою піснею „Взяв би я бандуру", яка підтверджує і закликає до зобов'язання, що учасники курсу знову зійдуться на чергову сесію в наступному році в УВУ. Пісня закликає до дальшої творчої праці в обраному музичному середовищі на обраному інструменті. Бажаємо дальших успіхів учасникам цих курсів і надіємось, що деякі з них стануть студентами УВУ, щоб згодом керувати подібними курсами.

Д-р Б. Кузь

Св. п. В. Левицький і його життєвий шлях

Василь Левицький народився в Галичині, яка тоді належала до Австро-Угорщини. У травні 1916 року коли йому було 18 років, австрійський уряд покликав молодого Василя до австрійської армії, який був на війні до її закінчення. А коли 1-го листопада 1918 року Галичина проголосила ЗУНР і почала творитися Українська Галицька Армія, В. Левицький зразу вступив до УГА, не скинувши навіть австрійської військової уніформи.

В УГА В. Левицький брав бойову участь на протипольському фронті аж до часу, коли, коли УГА примушена була перейти через річку Збруч і опинилася в чотирикутнику смерти. Тоді почалася трагедія Української Галицької Армії. Начальна команда УГА уклала договір з генералом Денікіном, а друга частина УГА на чолі в Никифором Гірняком почала переговори з українськими комуністами і боротьбістами: з Хвилею і Затонським, які репрезентували тоді московсько-большевицький уряд — нібито український уряд, який тоді діяв у Харкові і дав їм на це мандат.

В той час навістив УГА злощасний тиф. В. Левицький захворів на тиф. Коли він трохи одужав і почав ходити, почув, що ті частини, які тоді стояли в околиці Вінниці на чолі з Никифором Гірняком, хочуть перейти леґально, згідно з договором з комуністами, на сторону большевиків. Делеґація поїхала до Києва, де мала зустрітися з Володимиром Затонським та його помічником у справах УГА Василем Порайком та його помічником у справах УГА Василем Порайком. Вони тоді скликали в Києві нараду з представників КП(б)У і партії боротьбістів, але до нічого конкретного не могли договоритися, бо Затонський чекав на директиви з Москви і Харкова. В. Левицький був тоді ройовим у війську УГА. Довідавшись про ці справи, він вирішив якось дістатись до генерала М. Омеляновича-Павленка, який тоді був далеко в 1-му зимовому поході. Це забрало три місяці часу і нарешті виснажений голодом і холодом пішки добився до частин армії УНР, які були в зимовому поході. З того часу В. Левицький захворів і лишився в запіллі в українському селі, де лікувався, але недовго, бо большевики його арештували і згодом відіслали до тих старшин УГА, яких 18-го квітня 1920 року, через Київ вивезли на схід.

Потім довгі роки він перебував на Сибірі аж до 1927 року в різних таборах. Опісля повернувся на Україну завдяки дворідному братові, який був комуністом й інженером на заводі в Житомирі і визволив Василя з Сибіру. Він приїхав до Житомира і там працював на військовому заводі. Василь почав вчитися і закінчив середню школу, а тоді вступив на студії до Харківського університету, який закінчив в 1937 році з дипломом інженера хеміка-технолога.

До 1941 року працював на різних фабриках за своїм фахом, а коли почалася Друга світова війна, був мобілізований до Червоної армії і під В'язьмою попав у німецький полон. Його вивезли німці з полоненими Червоної армії до табору полонених в Німеччину до міста Морбург, де він мучився аж до закінчення війни. Після визволення з полону він мав повернутися до Совєтського Союзу, але знаючи, що його чекає, ще того самого дня втік з табору і переховувася в селі. Працював у господаря звичайним землеробом, а згодом пішов працювати за фахом як інженер-технолог. Аж в 1951 році пощастило йому дістатися до ЗСА і отримати працю в місті Лорен, Огайо, де працював до 65 року життя, а тоді пішов на пенсію.

В Лорені захворував на ревматизм і в 1964 році він переселився в теплу Арізону, де і купив собі хату. Жив сам дуже скромно, але зате був жертвенний: жертвував на ЗУАДК, на Гарвардський університет, на УКЦеркву у Лорені і Фініксі, на школи і допомогу українським поселенцям у Параґваю, на УККА. Був членом УНСоюзу, в якому мав значні суми заощаджень, був членом УККА, членом українських ветеранів і членом Вільного Козацтва. На різних національних святах у шапці українських ветеранів з військовими відзнаками на грудях тримав український прапор. Любив він прапор понад усе. Одного разу сказав мені: „Я воював за Україну під синьо-жовтим прапором". Був відзначений в боях хрестом Симона Петлюри і хрестом з Галицьким Левом УГА.

Василь Левицький довго хорував, навіть дістав параліч. Мав опікунів, призначених судом у Фініксі, які совісно його доглядали аж до смерти. Упокоївся в Бозі 30-го липня 1896 року у Фініксі, Арізона, на серцевий удар на 89-му році трудолюбивого життя.

Після всіх відправ і молитов на його бажання тлінні останки перевезено на український православний цвинтар у Бавнд Брук, Н. Дж., де він собі приготовив місце і де спочиває багато його друзів.

В. і М. Теслевичі

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „Труд", орган совєтської профспілки, повідомила в суботу, 20-го вересня, про зріст наркоманії в СССР, зокрема в столиці Казахстану Алма-Аті і пов'язаних з цим тяжких злочинців, що їх виконують наркомани, переважно молоді люди. Газета інформує, що три наркомани зарізали на смерть власника автомобіля і тоді намагалися продати його автомобіль за невисоку ціну, щоб таким способом придбати гроші для купна наркотиків. В іншому випадку молоде подружжя забило молоду жінку під час грабунку. Пізніше виявилось, що вбивцями були наркомани. В совєтській пресі чимраз частіше появляються перестороги перед наркотиками, які зокрема поширюються в середньоазійських республіках.

Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

Липецька, проспівала ряд клясичних і популярних композицій, в тому і оперових арій. Своїм змістом і жанром цей репертуар збагатив програму та дав справжню насолоду присутній добірній публіці. Акомпаньямент для солістки спочивав у фахових руках Надії Савин.

Опісля оголошено список пожертв на розбудову українського Риму, при чому отець Л. Гузар передав в імени Патріярха Любачівського грамоти тим жертводавцям, що внесли понад 100 дол. на фонд розбудови. Між жертводавцями були і такі, що дали понад тисячу долярів. В загальному збірка в Чикаґо, не зважаючи на те, що провадилася у літні місяці, дала гарну суму, гідну до наслідування. Деякі датки ще приходять додатково.

Успішний вечір на пошану Патріярха Йосифа влаштував окремий комітет, що його очолив д-р Роман Смик, референт Патріяршого фонду Епархії Св. Отця Миколая. Вдало провадила вечором Орися Яримович, а за господарську частину відповідала Галина Щербанюк, голова Католицької Акції при катедрі св. Миколая та містоголова місцевого Патріярхального Товариства. До фінансового успіху причинилися члени комітету Ігор Гуменюк, Марійка Яцків-Вебб, мгр Степан Скробач, мгр Микола Косарчин та інші. Видатну допомогу у влаштуванні цієї поминальної тризни подали найбільші українські католицькі парафії в Чикаго — катедральна Отця Миколая та свв. Володимира і Ольги.

ВІДВІДАВШИ НЮ ЙОРК, президент Філіппін Коразон Акіно зустрілася з представниками ділових кіл. Метою її візити було одержання фінансової допомоги. Президент Філіппін зустрілася також з лідерами багаточисленної філіппінської громади і відвідала коледж Мавнт Сейнт Вінсент, який вона закінчила в 1953 році. Акіно пробула в Ню Йорку два дні, а потім відлетіла до Бостону.

ІТАЛІЯ СТАЛА четвертою після Великобританії, Західньої Німеччини і Ізраїля країною, яка візьме участь в американській програмі стратегічної оборонної ініціятиви. Минулого тижня угоду про участь Італії в американській програмі підписали: зі сторони ЗСА — секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, зі сторони Італії — амбасадор у Вашінґтоні Ренато Руджієро і генеральний секретар міністерства оборони адмірал Маріо Порта. Повідомляючи журналістів про підписану угоду, асистент заступника секретаря Департаменту оборони ЗСА Френк Ґаффні сказав: „Ми сподіваємось, що участь Італії в дослідженнях з програми стратегічної оборонної ініціятиви допоможе підвищити ефективність дослідницьких робіт, зменшить вартість програми і прискорить створення протиракетної системи".

НА ДУМКУ ДИРЕКТОРА Сі-Ай-Ей Вілляма Кейсі, марксистський уряд Нікараґуа може впасти, якщо одночасно попаде під військовий тиск антикомуністичних патизанів, з однієї сторони, і незадоволення населення країни — з другої сторони. Виступаючи перед членами організації Університетський клюб, В. Кейсі сказав, що є відома клясична формула захоплення влади комуністами, але існує і „сценарій падіння антинародних урядів". Саме цей сценарій може бути застосований до Нікараґуа. За словами Кейсі, 100-мільйонова допомога антисандіністським повстанцям, одобрена Конгресом, буде сприяти посиленню активности партизанів. В той же час в Нікараґуа вже наростає народне незадоволення.

Маямі у пам'ять Я. Стецька

Заходом ООЧСУ і УККА громада в Маямі відзначила 40-ий день від смерти св.п. колишнього прем'єра української самостійної держави, проголошеної 30-го червня 1941 року у Львові, в усіх трьох церквах в Маямі.

В українській автокефальній православній церкві св. Миколая о. пресвітер Степан Біляк відправив святу Божественну Літургію і Панахиду Парастасом в неділю, 17-го серпня о год. 10-ій ранку, згадуючи Покійного теплими словами. Церква була заповнена вірними.

Заупокійні молитви відправлялись також в українській баптистській церкві в Маямі пастором Жилою також в неділю.

День раніше о год. 10-ій вранці о. парох Степан Зарічний відправив Службу Божу і Панахиду в церкві Непорочного Зачаття в Маямі.

Після відправи інж. А. Горак та о. С. Зарічний промовляли в церковній залі, де відбувалась тризна, влаштована членами ОЖ ОЧСУ. На закінчення всі присутні відспівали пісню „Видиш, брате мій".

А. Горак

Йонкерс вшанував пам'ять Ярослава Стецька

У четвер, 14-го серпня ц. р., заходами Відділу Українського Конгресового Комітету Вестчестеру, Н. Й., українська громада гідно відзначила 40-ий день відходу з цього світу голови Державного Правління з 1941 року, провідника ОУН, голови АБН і члена інших антикомуністичних організацій, незламного борця за права і волю українського народу й інших поневолених народів св. п. Ярослава Стецька.

О год. 8-ій вечора в українській католицькій церкві св. Михаїла отець Тарас Галонзка і отець Микола Сіпусіч відправили Панахиду за св. п. Ярослава Стецька. Отець парох Т. Галонзка, народжений в ЗСА, який ніколи не мав змоги бачити і зустрічатися з Покійним, виголосив проповідь, в якій подав життєвий шлях св. п. Я. Стецька, про якого він багато читав. Під час Панахиди співав чоловічий хор церкви св. Михаїла під диригентурою д-ра Олега Сохана.

Перед іконостасом стояли з прапорами делегації від Товариства колишніх Вояків УПА, Відділу ООЧСУ, Осередку СУМА імени 30-го червня 1941 року та Відділу Організації Оборони Лемківщини. Після закінчення відправи в церкві громадянство перейшло до церковної залі на жалобні сходини.

На тлі українського і організаційних прапорів голова Управи УККА Вестчестеру Мирослав Климко відкрив жалобні сходини і попросив о. Т. Галонзку відмовити молитву. Потім М. Климко у вступному слові сказав про велику втрату, яку зазнав український народ і Організація Українських Націоналістів після смерти Я. Стецька та попросив присутніх хвилиною мовчанки вшанувати померлого.

Першим промовцем був М. Лебедь, активний член ОУН в тому часі, член Українського Державного Правління 1941 року та член УГВР. М. Лебедь почав свій виступ цитатою з книжки 30-го червня 1941 року, виданої в 1967 році, яку написав Я. Стецько: „Я вдячний Богові, що Він мені дав ту віру в людину, а теж переконання про позавсітню доцільність навіть усіх нещасть, бо тільки ця віра в Боже Провидіння, яка крізь призму моєї нації у мене унаявнюється, дала мені, 29-річному тоді голові Уряду, силу витримати на пості, не заломившися та честі нації не сплямивши, я думаю, теж чести християнина..." і т. д.

Микола Лебедь сказав, що він сподівається, що 40-ий день відзначають у цілому вільному світі. Не маємо ще сьогодні даних, як сприйняв смерть Я. Стецька український народ в Україні та поодинокі його члени на засланнях і в тюрмах. Ярослав Стецько витримав, бо властиво ця віра, яку зацитував доповідач дала змогу Покійному витримати.

Признанням для його многогранної діяльности була і телеграма президента ЗСА Роналда Регена до вдови Слави Стецько.

Закінчуючи доповідь, М. Лебедь ствердив, що проголошення Акту Державности—це особиста заслуга Я. Стецька. Як голова він не пішов на капітуляцію. Його особистою заслугою є створення в 1946 році АБН. Його заслугою були зв'язки із поодинокими країнами і їх державними мужами, які спричинилися до моральних осягів і підтримки визвольної боротьби українського народу. „Він жив і помер з візією вільного світу вільних народів",—так закінчив своє слово М. Лебедь.

Другим доповідачем був мгр Володимир Микула, який після закінчення Другої світової війни допомагав якийсь час у зовнішній праці Я. Стецькові. І власне В. Микула у своєму виступі підкреслив зокрема зовнішні осяги Покійного.

Жалобні сходини закінчено співом українського національного гимну всіми присутніми.

Л. Л.

У Філядельфії відбудеться мистецька виставка С. Рожока

Літній, бездільний час скінчився. З деяких дерев почали вже спадати перші осінні листки. Помалу пустіють надморські пляжі та різні відпочинкові осередки. Вертаємося до реального життя.

Мабуть спогади гарних пейзажів в природі під час вакацій, надхнули союзянок 43-го Відділу СУА, влаштувати малярську виставку, хоч би й на полотні. Пляні не були трудні до здійснення, бо в самому серці Філядельфії живе мистець Стефан Рожок, колишній довголітній професор Мистецької Студії у Філядельфії. Із-за великої скромности своєї особи, живе спокійно й без розголосу, й малює чудові картини. Чому ж би не показати їх любителям мистецтва? Треба було переконати в цьому скромного маляра і виставка вже запланована. Вона відбудеться 10-го, 11-го і 12-го жовтня ц.р. в Українському Освітньо-Культурному Центрі.

Стефан Рожок народився 1917 року в Західній Україні. Малярство студіював в Українській Образотворчій Студії вищого типу в Карльсфельд—Брехтесгаден (директор Сергій Литвиненко), в німецькій Академії мистецтва в Бад Райхенгаль-Мюнхен, та в Пенсильванійській академії мистецтв у Філядельфії. Він є членом Об'єднання Мистців Українців в Америці, Німецького об'єднання професійних мистців у Мюнхені, Пенсильванійської академії мистецтва, Крайової асоціяції професійних мистців у Вашингтоні (Відділ у Філядельфії). Товариства колишніх студентів пенсильванійської академії мистецтва, Філядельфійського ескіз клюбу й Вудмері музею мистецтва у Філядельфії.

С. Рожок мав дві індивідуальні виставки: одну в залі Меріон голф клюбу в Ардмор, Па., другу в виставовій залі Української Мистецької Студії у Філядельфії. Крім того брав участь у збірних виставках, для яких мистецькі жюрі вибрало його картини.

С. Рожок брав також участь у двох мандрівних виставках у Пенсильванії, які влаштувала Спілка Мистців. В 1984 році отримав нагороду „За спеціяльний осяг" від Спілки Мистців на виставці, що відбулась у Порт Гісторі Музею у Філядельфії. Він брав ще участь в багатьох інших виставках в різних країнах. Мистець є автором філософічних статей на мистецькі теми.

На відкритті виставки в п'ятницю, 10-го жовтня, о год. 8-ій вечора, будуть промовляти проф. П. Мегик і д-р Е. Пік, який є знавцем і любителем мистецтва, а також одним із колекціонерів картин С. Рожока.

Кожний учасник одержить гарно оформлений каталог експонатів на виставці, а також можна буде оглянути каталоги виставок, в яких мистець брав участь у минулому. Після відкриття — зустріч з мистцем при буфеті.

Виставка продовжуватиметься в суботу, 11-го жовтня, від год. 10-ої до 6-ої і в неділю, 12-го жовтня, від год. 10-ої до 5-ої по полудні.

Ірина Райнер

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Карні С.К. 2:2

Цими першенськими змаганнями, що відбулися в неділю, 14-го вересня ц.р., на площі Фарчерс Гров, 1-ша дружина копаного м'яча „Ч. Січі" розпочала свій 31-ий з ряду сезон. Суперником наших футболістів був відомий шотляндський клюб з міста Карні, колишній кількакратний чемпіон ЗСА, один з кращих клюбів на протязі півсотні років у стейті Ню Джерзі. В складі Карні виступають новоприбулі футболісти із Шотляндії, деякі з них змагаються в професійних дружинах МІСЛ (Індор Ліґи).

У звітовій зустрічі, одначе, імениті новики 1-ої Дивізії Гарден Стейт Ліґи не показали високої кляси гри. В першій половині „Січовики" мали технічну перевагу, були швидші, що зуміли втілити у вислід 2:0. Голі для „Ч. Січі" здобули Ансальмо і Андрій Бакун. Після перерви „Січовикам" забракло фізичних сил, вони знизили темпо і з цього вповні скористали завзяті шотляндці, які не тільки вирівняли гру, але і вдало зрівняли вислід 2:2. В кінцевій фазі тісі емоційної зустрічі „Ч. Січ" створила ще кілька добрих нагод до здобуття чергових голів, одначе м'яч із стрілів Каміки, Чижовича і Андрія Бакуна кожночасно пролітав поруч або понад ворота суперників.

Склад „Ч. Січі": М. Хамуляк, Д. Ромійо, Апозато, Брієнза, Ансальмо, І. Чижович, А. Панцак, А. Бакун, Каміка, Сирчвел, Б. Бакун, В. Науменко, Т. Науменко, М. Торій. Провідник Володимир Бакун.

УСВТ „Ч. Січ" II — Лівінгстон „Лейзерс" 3:1

У перших змаганнях третьої дивізії (Північ) Гарден Стейт Ліґи, II-га дружина „Ч. Січі" виграла на виїзді в Лівінгстоні з місцевим клюбом „Лейзерс" висидом 3:1. В цій зустрічі, що проходила під знаком технічної переваги господарів, у складі яких виступають досвідчені ветерани, „Січовики" значно переважали у швидкості і більшому бажанні осягнути перемогу. Так і сталося: наша дружина в складі у великій мірі власних вихованців, випуск ників спортової школи „Ч. Січі", вийшла переможцем.

Голі для „Ч. Січі" здобули — М. Мурся — 2 і М. Прайс.

Крім них у складі II-ої дружини виступають: Т. Науменко, Ю. Гбур, Д. Алміда, Б. Гбур, П. Алміда, В. Науменко, Б. Науменко, Я. Твардовський, С. Барбир, Т. Сергіїв, Г. Сергіїв, Б. Мур, В. Фітцджеральд. Про відник Віктор Науменко.

НА СВІТОВІЙ СПОРТОВІЙ АРЕНІ

Чужинці у футбольних клюбах Західньої Німеччини

У цьогорічному сезоні копаного м'яча Західньої Німеччини в різних професійних клюбах виступатиме 34 футболисти з 18 країн, в тому числі вісім з Польщі, по два з Бельгії, Норвегії, Ісляндії і інших країн.

Знизилося зацікавлення футболом в Арґентині

Разом з величавими святкуваннями в Арґентині у зв'язку із здобуттям їх збірною чемпіонату світу, закін чилося більше зацікавлення виступами окремих клюбів. В Арґентині саме розпочався сезон копаного м'яча і на поодинокі ліґові змагання приходить в середньому біля 8 тисяч глядачів. Спор тові журналісти пояснюють це явище фактом, що більшість найкращих футболістів з Арґентини виїхали на контракти до Італії, Франції і Еспанії.

С. Банні замінив Д. Марадону

Найкращий футболіст Арґентини і світу Д. Марадона виступає в клюбі „Наполі" в Італії. Згідно із підсумками спортової преси, минулого сезону найбільш популярним футболістом в Італії був С. Банні, змагун збірної Італії. Можливо італійці недооцінили Марадону тому, що він арґентинець.

А. Яремчук повернувся із зламаною ногою

А. Яремчук, один з найкращих футболістів київського „Динамо", що виступав у збірній СССР в Мехіко на світовому чемпіонаті, недавно брав участь в традиційному турнірі в Еспанії, де в грі „Реаль" Мадрид в двобою з арґентинським футболістом Вальдано зламав ногу. А. Яремчук, як і Рац, що теж виступає в київському клюбі, походить з Закарпаття.

Де живуть шахові ґросмайстри?

Міжнародна федерація шахів (ФІДЕ) опублікувала статистичні дані. Під сучасну пору в шаховому світі нараховується 237 міжнародних ґросмайстрів. Найбільше число їх в СССР, включно з Україною, Естонією, Грузією і іншими поневоленими народами, разом — 58. В Юґославії — 37, а в ЗСА — 26, в Мадярщині — 15, Болгарії — 11, Західній Німеччині, Англії і Арґентині — по 9, Чехо-Словаччині — 8, Східній Німеччині і Голляндії — по 6 та на Кубі — 5.

(от)

Концерт учнів студентів проф. Зої Маркович

Кожного року проф. Зоя Маркович влаштовує концерт своїх учнів, студентів, який має завжди великий успіх і на якому студенти показують свої поступи в науці. Учні проф. Зої Маркович тепер є викладачами гри на фортепіяні в американських консерваторіях, музичних школах, і в пресі чи в програмах концертів подають ім'я проф. Маркович, що вчить за методою гри на фортепіяні світової слави піяніста композитора Франца Лісзта. Пісні проф. З. Маркович співає радо молодь. Є два збірники пісень, „Сніжність Соловейки", а також платівка симфонічною оркестрою Філядельфії.

У програму концерту ввійшли сольо, дуети на чотири руки, дуети на два піяно, дуети на два піяно на вісім рук композиторів Шуберта, Шумана, Шопена, Гріґа, Лисенка й інших. Виконавцями були Валерія Катрук, Адріян Лесків, Юрій Лесків, Іван Шперналь, Юлія Отуляк, Роксана Отуляк і Дарія Наконечна. Всі музично обдаровані та дуже добре грали. На концерті був присутній отець митрат Зенон Золочовський, композитор. В імени батьків Юрій Наконечний подякував проф. Зої Маркович за наполегливу працю та великі успіхи в праці її учнів.

Вдячні учні обдарували свою професорку китицями квітів.

Н. Н.

Напередодні з'їзду жителів Бережанської Землі

В короткому повідомленні президії Комітету „Бережанська Земля" в Ню Йорку, недавно поміщеного на сторінках щоденника „Свобода" довідуємося, що Комітет заплянував скликати з'їзд колишніх мешканців міста Бережани й його повіту на день 25-го жовтня 1986 року. Цей з'їзд відбудеться у великій відновленій залі для забав і бенкетів у новівідбудованому після пожежі Українському Народному Домі при 140-142 Другa авеню, в Ню Йорку.

Від останнього, багатолюдного, успішного з'їзду бережанців, що відбувався також у Ню Йорку й в тій же залі УНДому, минуло вже повних 16 років. На протязі цього часу наша громада понесла важкі втрати, бо з її рядів вибуло багато активних членів, чи то в наслідок невблаганної смерти, чи то набутих хворіб. Ті з бережанців, що втішаються незлим здоров'ям, підпадають теж природному процесові старіння, з тим активність їхня у громаді меншає. Тому очі багатьох звернені тепер у сторону молодших віком бережанців, які повинні активізуватися в нашій громаді.

Тим часом бережанці, земляки і землячки, мають скористати з нагоди, залишити свої щоденні обов'язки і будні на пізніше, а сами вибратися в суботу — 25-го жовтня на З'їзд Бережанської Землі, бо не знати, чи всім судиться діждатися чергового З'їзду?

В Ню Йорку стрінемося ми зі своїми сусідами, друзями, приятелями і знайомими, з якими декого ми вже довгі роки не бачили. Поговоримо з ними дружньо й згадаємо свої молоді літа. Згадаємо також наших визначних людей, що вийшли з міста Бережан, і пом'янемо наших борців за волю України, які воювали в рядах українських регулярних армій і в підпільних формаціях ОУН та УПА.

Ми, бережанці, особливо прив'язані до нашого гарного і славного міста і його повіту з мальовничими селами, бо бракує їх нам і тужимо ми за ними. Місто славиться своїми церквами, давньою гімназією, великим ставом на річці Золота Липа, горою Староміжською, прекрасним ліском Руриска, із збірників якого побирало місто здорову і чисту питну воду.

Мешканці міста пам'ятають свої щоденні проходи до поблизьких сіл: Лісників і Рай, куди вела густа Липова алея. Треба нам пригадати, що село Рай під сучасну пору стало частиною міста Бережани, а Липова алея більше не радує нікого, бо вона зникла з карти міста: старі липи вирізані; на їх місці посаджено іншого роду дерева.

Місто Бережани — це місто молодости нашого великого поета, письменника і науковця, проф. Богдана Лепкого, а також місто, в якому деякий час проживав і творив письменник і адвокат Андрій Чайковський. На підступах Бережан видніє славна гора Лисоня, пам'ятна з великих боїв, що їх звели Українські Січові Стрільці з москалями під час Першої світової війни за доступ до міста. Після війни Лисоня була місцем організованих релігійних походів і відправ за душі тих, що впали за волю України, вояків-героїв.

Про місто Бержани постала популярна пісня: „Як з Бережан до кадри...", що її творцями були молоді борці за волю України Українські Січові Стрільці. У тій пісні згадано панну Олятко, з якою прощається невідомий стрілець, її поклонник. Тоді вона була чорнобрива дівчина, а сьогодні — вона достойна, старша пані Ольга, Богу дякувати, ще живе серед нас в Ню Йорку й сподіємося побачити її на нашому З'їзді.

Комітет чекає, що Бережанці тепер так покерують своїми особистими справами, щоб не залишаючи їх на останню годину у кінці тижня місяця жовтня, зможуть приїхати громадно, бо на З'їзді чекає всіх також гарна й цінна несподіванка!

Тож до милого побачення на з'їзді 25-го жовтня цього року!

Михайло Клецор